No. 148. 1842.

VLISSINGSCHE COURANT.

Maandag 12 December.

INGEZONDEN STUKKEN.

De twee laatste Nummers der Catholijke Nederlandsche Stemmen.

Wij hebben ze met smartgevoel gelezen.

De met bezadigdheid, door onderscheidene organen r constitutionele pers, aangevoerde gronden, ter ermiging van de R. C. pers, dat zij *te ver* ging hare ongunstige vooronderstellingen van de bedoe- gen der regering; en van het gevaar voor de ware lingen der R. C. kerk, hetwelk aan de verwezen- *dier* bedoelingen zou verbonden zijn; — die voering van gronden en bewijzen heeft, in stede te overtuigen, — zoo als men verwachten mogt, — n en verbolgenheid te weeg gebragt.

toon, in de nommers 48 en 49 der *C. Stemmen* levert een droevig bewijs op van hartstogte- heid, *eenerzyds*, en van onverschilligheid, ten zien der inwendige rust en van de onderlinge gezindheid der burgers van den Staat, *anderzyds*. Kan het mogelijk zijn, dat men in gemoede ver- int, daardoor *nut* te stichten, hetzij uit een tkundig, hetzij uit een godsdienstig oogpunt be- ouwd?

oet, bij zulk eene verbolgene en onvoorzigtige van schrijven, niet ieder onpartijdig beoordeelaar de meening komen, dat er geene deugdelijke den, door de partij welke dien weg inslaat, nen worden aangevoerd? Moet hieruit geen mis- uwen ontstaan, ten aanzien van de opregtheid der merken van hen, die zóó schrijven? Moet de dienstkant, de onverdraagzaamheid niet aan beide en worden opgewekt en ontwikkeld?

Hogten de schrijvers der *C. Stemmen* dit toch willen grijpen, en zich niet door hunnen ijver zóóver laten leiden, om alle waardigheid af te leggen, en eene te voeren, welke niemand, van welke geloofsbe- enis ook, die prijs stelt op maatschappelijke orde, burgerlijke eensgezindheid, met mogelijkheid zal nen goedkeuren!

Wat deden toch de organen der *constitutionele*, om zóó gehavend, zóó verguisd te worden, als *C. Stemmen* hen doen?

oen die Stemmen zich op de grondwet beriepen, onbeperkte vrijheid van godsdienst, — niet maar n van *begrippen*, maar ook van *uitoefening*, van *endige openbare belydenis*, — te doen verwerven, ogden die organen, *uit de ingeroepene grondwet*, deze geene zóó onbeperkte vrijheid van godsdienst t, maar alleen eene zóódanige, welke de wetten den Staat, met het oog op de openbare orde en gheid en de zedelijkheid der staatsburgers gevestigd en hebben gedoogd.

as dit *waarheid* of was het *logen?* Het laatste oor *niets*, wat steek houdt, van de zijde der *C. mmen* bewezen geworden.

an daar, dat zij later gemeend hebben, het publiek et denkbeeld te moeten brengen, dat ook zelfs *rondwet* geen waarborg geeft voor vrijheid van dienst; van daar, dat zij nu de constitutionele (in haar N°. 49, bladzijde 385) bedreigen: *langer met haar gemeene zaak te maken, maar by e gelegenheid den wensch te uiten, dat de kostbare edie eener constitutionele regering niet langer worde igespeeld, maar dat in Nederland een veranderde ringsvorm,* EEN ZUIVER MONARCHAAL BESTUUR, *inge- rd worde, waarby de welwillende koninklyke handen kunnen worden belet, het goede tot stand te brengen, het regtschapen hart van den monarch hem voor- ryft"*

e kleine vordering slechts van den monarch, *H. D. den plegtigen eed, op de grondwet door gezworen, zal verzaken en met voeten treden*, Hij de lieveling, maar tevens de slaafsche dienaar der organen van de ultramontaansche (1) in Nederland worden moge!

langden toch onze R. C. landgenooten, *in het sen*, onder het bestuur van eenen Koning te voor wien eedbreuk een kinderspel was, en en zij er in, *alle andere landgenooten* onder uk van *zulk* eenen Koning te plaatsen; *wy* n, zoo snel wij konden, het land onzer geboorte aten en aan de grenzen van een vreemd toevlugts- gekomen, het stof van onze voeten schudden, roepen: *» God lof, wy ademen vry!"*

(1) Het zou beleedigend zijn, bij het ontzwachtelen van oogmerken, aan meer dan eene *factie* te denken. Geen wel- d R. C. landgenoot kan zulke gevaarlijke wenschen koesteren.

Tot niets minder echter, dan tot *meineedigheid*, verklaren de *C. Stemmen*, uit weerwraak tegen de *constitutionele pers*, den Koning te willen aanzetten.

Wat nu, heeft men te denken van mannen, welker ijver hen tot *zulk* eene hartstogtelijkheid vervoert? Wat kan men beschouwen, als bij hen *heilig* te zullen zijn?

Maar neen, *ook nu nog*, willen en mogen wij niet zóóver gaan, van hier *opzettelyke* bedoelingen bij de *C. Stemmen* te vooronderstellen, om op de schouderen van het Nederlandsche volk een dubbel slavenjuk te doen leggen, — juk van het *despotismus*, juk der *R. C. kerk*, voor hen, die volgens hun geweten, niet tot *haar* kunnen behooren!

De regering, en zoo men zegt ook de sectien der Staten-Generaal, zouden zich gezind hebben betoond te voldoen, aan de voorstellen dier gehate *constitutionele pers*, om zooveel vrijheid aan de R. C. kerk in Nederland te laten, als maar immer met de openbare orde en veiligheid zou kunnen bestaanbaar zijn; — om geen voorafgaand *verlof* van de regering noodzakelijk te maken, tot het gevolg geven aan bullen, aanschrijvingen of voorschriften, van eene buitenlandsche geestelijke magt ontvangen, en louter geestelijke aangelegenheden betreffende; iets waaruit bij vernieuwing blijkt, hoe weinig billijk de beschuldiging is, dat de regering en de Kamers jegens de Catholijke bevolking met haat zouden vervuld zijn, eveneens als, hoe weinig de constitutionele pers er op uit is, den R. C. landgenoot in zijne godsdienstvrijheid te helpen beperken.

Ofschoon wij gaarne hulde brengen aan hen, ten gevolge van welker directe pogingen, naar men zegt, deze wijziging in het wetsontwerp is gebragt, kunnen wij nogtans niet nalaten te doen opmerken, hoe noodzakelijk het is, zooveel mogelijk duidelijk te bepalen, wat door *geestelyke* aangelegenheden verstaan wordt.

Zal b. v. een R. C. geestelijke, een verbod ontvangende tot inzegening van gemengde huwelijken, niet zeer ligt in het denkbeeld verkeeren, dat *dit* eene geestelijke aangelegenheid, een voorschrift is, gegeven in het uitsluitend *geestelyk* belang der kerk, hetwelk hij mitsdien mag afkondigen en naleven?

En hoe zal het publiek Ministerie en de regter het tegendeel beweren, wanneer zij dit niet duidelijk met de wet in de hand kunnen bewijzen?

Dit is één voorbeeld, maar er kunnen veel meerdere worden aangevoerd; en het is daarom, dat wij de algemeene bewoordingen in het gewijzigd art., zoo men zegt, opgenomen, niet toereikend achten, maar gelooven, dat zoo naauwkeurig mogelijk zou behooren te worden gedefinieerd, *wat* door geestelijke aangelegenheden moet verstaan worden.

Een R. C. regter b. v. zou toch wel bezwaarlijk kunnen of willen aannemen, dat, door een verbod als het bovenvermelde, de openbare orde zou kunnen worden verstoord.

En zoo de Hooge Raad dit wél aannam, hoe zou *Hy* dit bewijzen, zoo de wetgever zich hieromtrent niet verklaard had?

Wij willen niet ontveinzen, dat het eenige moeijelijkheid kan opleveren; in een strafwetboek, duidelijk te bepalen, wat geestelijk, en wat *niet* of *gemengd* geestelijk is; doch eenmaal dit woord bezigende, is het noodig, in eene zoo teedere zaak, te bepalen, *wat* het beteekent.

En hier doet zich als 't ware van zelve weder de behoefte gevoelen aan algemeene wettelijke bepalingen, *regelende de vryheid der uitoefening van godsdienst*, in Nederland.

De bepalingen onzer grondwet op dit stuk, en bijzonder de hemelsbreed uiteenloopende verklaringen aan dezelve gegeven; (men denke b. v. ook aan de vroegere sustenuen der afgescheidenen; aan het misnoegen van vele Protestanten, ten aanzien der *kerkinrigting*, van het *armwezen*, enz.) schijnen ons toe, de noodzakelijkheid eener zoodanige *wet* middagklaar aan te duiden.

Tot dus verre, deed DE REGERING alles, wat zij meende, hier gedaan te moeten worden, doch, onzes inziens, ligt dit gansch niet in de bedoeling der grondwet, als welke van de godsdienstige gezindheden vordert, dat zij zich houden zullen binnen de palen van gehoorzaamheid aan DE WETTEN van den Staat. Bestaat er dus behoefte aan regelende bepalingen, het is *de wetgever* die ze moet vaststellen.

Men zal hier welligt tegen opzien, wegens de spanning, welke er uit zou kunnen ontstaan, en het moeijelijke, om doelmatige, algemeen werkende bepalingen op dit stuk te ontwerpen.

Wij, daarentegen, vreezen, dat, *zonder* eene doelmatige WET, er steeds meerdere en meerdere spanning zal komen te ontstaan, welke juist, door bij de wet iedere gezindheid binnen hare perken te bepalen, in alles wat niet zuiver geestelijk, maar wat gemengd geestelijk en wereldlijk, of alleen dit laatste is; en bij welke wet tevens hare regten en vrijheden, naar aanleiding der grondwet, duidelijk werden omschreven, — hoogst geschikt zou moeten zijn, om veel twist en tweespalt en verzet voor te komen.

De geestelijke magt van den Paus kan hier, naar onze meening, geen zoo onoverkomelijk struikelblok opleveren, als men zou vermeenen. Immers kan, omtrent de grondslagen *der wet*, evenzeer met Z. H. worden onderhandeld, alvorens de regering deze laatste voordraagt, als zulks over een *concordaat* geschiedt. Bovendien bestaan er concordaten, welke zeer wel tot leiddraad zouden kunnen dienen; en overigens de grondwet kon en moest hier mede voor de regering ten toetsteen zijn.

Behalven, dat wij ons van eene dringende behoefte aan eene *algemeene wet* op dit gewigtige onderwerp overtuigd houden, gaan wij zóóver van te gelooven, dat, hadde zoodanige wet voor lang reeds bestaan, en ware zij behoorlijk gehandhaafd, hoogst waarschijnlijk, de Belgische omwenteling, aan welke de zich door *de regering* gekrenkt achtende geestelijkheid zulk een gewigtig deel had, geen plaats gevonden, en ook de onrust en spanning, in welke wij thans ten aanzien der godsdienst verkeeren, zich niet zouden vertoond hebben.

Men zal toch wel willen toestemmen, dat een Minister veel gemakkelijker tot misslagen, in eene zoo teedere zaak, kan vervallen, dan de wetgevende magt.

Eer wij hier van afstappen, moeten wij in allen gevalle nog als ons gevoelen opgeven, dat de wijziging, in het artikel 4 des tienden titels van het aanhangige strafwetboek, nog zou kunnen worden aangevuld met de woorden: *» en welke niet ingrypen in » de staatkundige of burgerlyke regten of vryheden » van corporatien of byzondere personen."*

Deze regten en vrijheden toch, *moet* de wetgever beschermen, en de aanranding derzelve, door welke middelen ook, *moet* de regter, *naar de wet*, mogen straffen.

Reeds in den aanhef van dit artikel maakten wij de *C. Stemmen* opmerkzaam, op het schadelijke en gevaarlijke van een zóó hartstogtelijk schrijven, en op het mistrouwen, hetwelk daaruit tegen de schrijvers-zelven moet ontstaan.

Wij moeten nu nog op iets anders de aandacht vestigen, hetgeen mede hoogst schadelijk en gevaarlijk, voor de openbare rust en de eensgezindheid der burgers, te noemen is; wij bedoelen DE WIJZE, waarop men thans op meerdere plaatsen te werk gaat, in het maken van *proselyten*.

Een gesprek, hetwelk wij voor korts aanhoorden, geeft ons hiertoe aanleiding.

Daarin kwam ter sprake, hetgeen de *Volksvriend* voor eenigen tijd ten aanzien der *proselyten-makery*, binnen *Groningen*, heeft openbaar gemaakt.

A. noemde het gedrag van den slagter, die, hoewel werk hebbende, zijnen knecht wegzond, omdat hij niet Catholijk worden wilde, eene schandelijke handelwijze.

B. zeide, dat zoo iets niet alleen in *Groningen*, maar ook binnen eene door hem genoemde, meer nabij gelegene stad plaats vond; en dat hij onderscheidene voorbeelden wist, van overgang tot de R. C. kerk, door huisgezinnen en alleen loopende personen, welke men, door de vrees van hen aan broodsgebrek prijs te geven, tot dien overgang had doen besluiten.

C. zeide, eenen brief te hebben liggen, geschreven uit eene gemeente, waar slechts weinige Protestanten wonen, en houdende klagte, dat deze aldaar aan zoovele kwellingen en benadeeling in hun beroep ten doel stonden, dat zij het, zonder van godsdienst te veranderen, er niet zouden kunnen uithouden.

D. zeide: dan moeten *wy*, daar, waar *wy* de meerderheid hebben, ook maar zoo gaan handelen, en geen Catholijk iets meer laten verdienen of ondersteunen.

Wij gaven hier in bedenking, of men dan niet de goeden of onschuldigen voor de kwaden zou doen boeten, en of dit billijk was?

Dit wel niet, meende B, maar intusschen, vervolgde hij, ontneemt men ons de schapen onzer kudde, en wij moeten dus zorgen, dat wij ze van eene andere zijde terug krijgen.

Wij deelen dit eenvoudige gesprek hier mede, om

de schromelijke gevolgen te doen in het oog vallen van het *proselietmaken*, *door middel van broodigebrek of kwellingen.*

Wil het Evangelie, dat men zóó zal handelen? Moest de Jood eerst de godsdienst van den *Samaritaan* aannemen, eer deze hem lief had en voor hem zorgde?

Helaas! helaas! welk misbruik maakt men van het verhevenste, dat de mensch bezit!

Maar, als Protestant, roepen wij inmiddels onzen leeraren toe: Gij moet voor uwe schapen waken; Gij moet hen beschermen!

Laat ieder van *hen* het weten, dat zij bij U belangstelling en zelfs *hulp* vinden kunnen, wanneer men hen kwelt en verdrukt, om des geloofs wille. En die *hulp*, van waar? Gij zult die inroepen, bij uwe medeleeraren, geplaatst aan het hoofd van bloeijende gemeenten, zoo uwe eigene onvermogend is. Deze zullen hunne welgestelde leken bezoeken en het aan deze bekend maken, dat er geleden wordt, om de godsdienst, welke *zy* belijden; — en de hulp zal *dan* niet achterwege blijven.

Zulk eene handelwijze is niet maar alleen *geoorloofd*, maar zij is *pligt*. Alleen vermijde men de *openbaarheid* hierbij. Niet allen kunnen *helpen*, maar wel kunnen allen *haten*; en hoe ligt zou de menigte dit ook die C. broeders doen, welke, met veel edeler gevoelens bezield, handelingen, als die wij beschreven, uit het volle gemoed afkeuren!

Ten aanzien van *deze* zij: *liefde* de leus; ten aanzien der *anderen*: *liefde* en — *waakzaamheid!*

Justitie.

In de maand Augustus anno courentis, zendt een onbesproken en alleszins nijverig ingezeten, vader van een zeer talrijk huisgezin, een zijner zonen, ten einde zekere gekochte goederen, tegen gereed geld, in ontvangst te nemen. De jongeling, zich veelligt, met een te strenge naauwgezetheid, van zijne taak kwijtende, geraakt, wegens het wederregtelijk toeeigenen van een tot het goed behoorende voorwerp, met de kruijers in verschil en beloopt een geducht pak slagen. Naauwelijks wordt de vader van het ongeval zijns zoons onderrigt, of hij begeeft zich in allerijl naar de plaats en hem wordt van het zelfde laken een rok gemeten: beleedigd, uitgejouwd, ten laatste allerdeerlijkst getrapt, mishandeld, geslagen en toegetakeld, komt hij, met gebeukte ribben en een volmaakt onkenbaar gelaat, in het midden van zijn ontsteld gezin terug. Na door toegebragte hulp, en eenige dagen te huis blijven, van den schrik bekomen te zijn, sleept hij zich voor den politie-commissaris van zijn kanton, legt dien ambtenaar het geval open, die de belofte geeft, den comparant, en zijne zeer solide en notabele getuigen, nader tot opmaken van proces-verbaal, te zullen laten roepen; daar den mishandelden klager evenwel, na verloop van tijd, gedurende welken hij, met al de kleuren van den regenboog in het aangezigt, veeleer en ik weet niet wat, dan een mensch geleek, hoegenaamd niets van die roepstemme JACOBS ter ooren kwam, begreep hij tot een dacapo te moeten besluiten, en andermaals zijne grieven bij het eerste justitie-ressort in te brengen; hij verzocht, en smeekte daar zelfs om de voortzetting zijner zaak, doch werd afgepaaid; en toen hij eindelijk met eene bescheidene vrijmoedigheid er op aan *drong* werd hij ter deure uitgezet!! Nu spoedt hij zich naar een allezins braaf en algemeen geacht politie-beambte van hooger rang; deze is met den ramp des klagers in de ziel bewogen, doch, het is inderdaad onbegrijpelijk, verwijst hem, naar de stedelijke regering, in plaats den politie-commissaris tot pligt te brengen en tegenover denzelven, zijn hooger gezag te handhaven. Bij de plaatselijke overheid hangt de man van zijn lotgeval een tafereel op, onenidig zwarter dan de tinten waarvan zijne gelaatstrekken alsnog de allerafzigtelijkste overblijfselen vertoonen; geene dadelijke, burgervaderlijke belangstelling of voorziening; men verlangt daar eene schriftelijke plainte tegen den commissaris en voegt er bij, het is bijna niet te gelooven: « Wanneer de zaak faliekant uitkomt, dan zal u de d..... « halen!" Nu waant de comparant gewonnen spel te hebben; dadelijk verzoekt hij een deskundige zich met het opstellen van een rekest aan den donderenden Jupyn te belasten, doch die deskundige weigert, en spoort den man met zijne bijgeschilderde tronie aan, zich bij een justitie-ambtenaar van *hoogen rang* te vervoegen, en diens gebiedende tusschenkomst, tot het dresseren van proces verbaal, eerbiedig in te roepen; en of het eene voorbeschikking ware, ook bij dien vertegenwoordiger der geregtigheid, stoot de klager op eene gelijksoortige wijze het hoofd. ZEd. G. is kregel, onbereidwillig, hij spreekt van *natie*, van *jullui* en meer dergelijke anti-regts- en wetgeleerde termen, en wordt eerst eenigzins handelbaar, toen de comparant den laatsten noodschot doet — een rekest bij het Departement van Justitie in te zenden. Nu wordt in 's hemels naam proces-verbaal opgemaakt en door den klager en zijne getuigen onderteekend. Sedert dien tijd hebben de dingen haar natuurlijken, of liever haar onnatuurlijken loop, men hoort noch ziet er iets van, de getuigen zijn op het punt hunne, voor de depositien zoo noodige kennis van de bijzonderheden der kloppartij, uit het geheugen te verliezen; de klager heeft de klappen beet en de justitie, spreekt van omslag, van jullui en van kosten etc. etc. en is niet van de plaats te brengen; o tempora o mores! Z.

NIEUWSTIJDINGEN.

DUITSCHLAND.

LEIPZIG, 1 December. Onze *Allg. Zeitung* behelst, onder de rubriek van de Turksche Grenzen, 10 November, het volgende:

» Sedert eenigen tijd verspreidt zich in de streken van den Beneden-Donau het gerucht, dat de keizer van Rusland zijnen schoonzoon den hertog *van Leuchtenberg*, tot regent van een nieuw te stichten Bysantijnsch koningrijk heeft verkozen, en dat Oostenrijk en Pruissen hiertoe hunne toestemming geven, onder voorwaarde, dat Oostenrijk, Wallachijë en Moldavië, en Pruissen Russisch Polen tot aan den Bug zullen bekomen. Tevens zou Griekenland, om dit jonge koningrijk meer staatkundig gewigt te verschaffen, door Thessalië vergroot worden. De handel op den Donau zou aan het tolverbond en aan Oostenrijk worden vrij gegeven. — Wij gelooven deze geruchten te kunnen mededeelen, dewijl het volkomen met de tegenwoordige vrede-politiek overeenstemmen zou, de steeds meer en meer onvermijdelijk wordende ontbinding en verdeeling van Europisch Turkije, langs diplomatieken weg, op genoemde wijze te bewerkstellen."

ENGELAND.

De laatste gebeurtenissen in China en Afghanistan zijn van dien aard, dat wel sedert vele jaren geen heuchelijker nieuws in Engeland is verkondigd. Oost-Indie, welks hulpbronnen tot nu toe door de twee veldtogten verzwolgen werden, kan weder de kunsten des vredes beoefenen en daardoor voor den Engelschen handel weder eene voorname bron openen. Het uitzigt op eenen handel met China is eene zaak van onberekenbaar gewigt, die den speculatiegeest van den handelsstand zeer moet verhoogen en het vertrouwen herstellen, dat tot dusverre geheel ontbrak. Het, zal de dreigende revolutie, welke zich in den boezem van Engeland onmiskenbaar voorbereide, voor een onberekenbaar langen tijd verschuiven; want zoo lang de Engelsche fabriek-arbeider brood en vleesch heeft, kunnen de Chartisten en andere volksmenners op geen gevolg rekenen. De gevolgen dezer gebeurtenissen zijn dan ook hier te lande niet te miskennen, en het tegenwoordige ministerie heeft door dezelve zoo zeer gewonnen, dat het vaster staat dan ooit te voren.

Zou men nu niet denken, dat geheel Engeland op dit oogenblik, van het eene einde tot het andere dronken van vreugde ware? Wie dit gelooft, kent Engeland en deszelfs merkwaardig phlegma niet. Men spreekt van deze gebeurtenissen met de grootste bedaardheid. Deze echt klassische rust en onverschilligheid, die eensdeels verraad, dat men in Engeland aan groote gebeurtenissen gewoon is, is aan den anderen kant ook eene werkzame oorzaak van toekomstige grootheid. Een Engelschman van welken stand hij ook zijn moge, denkt over het algemeen aan niets anders, dan aan zijn bijzonder beroep; op dit beroep vestigt hij al zijne aandacht, en daarom gelukt hem ook het meeste, wat hij begint; al het andere behoort voor hem tot de allotria, welke hij niet ziet, al staan zij hem voor den neus. *Jean Paul* zegt van hen: « De Engelschman « heeft een' ooglap voor de oogen; hij ziet slechts een « punt, maar dit ziet hij goed en duidelijk."

— Men leest in den *Atlas*, dat *O'Connell* de staatkundige loopbaan wil verlaten en monnik worden.

— Men leest in sommige Amerikaansche dagbladen de aankondiging van eenen kunstenaar in Boston, die ouders en voogden van wederspannige kinderen op zijne, pas uitgevonden pedagogische ranselmachine van 1 paardenkracht opmerkzaam maakt. De prijzen zijn, naarmate van het getal en de hoedanigheid der uittedeelen klappen, van 2 tot 12 cents.

— Als een staaltje van zonderlinge welwillendheid en menschlievendheid wordt het volgende uit Engelsch Kanada medegedeeld:

» In den loop van den vorigen winter is een man, ter zake van moord, door het hof van assises ter dood veroordeeld geworden. Het vonnis gevallen zijnde, heeft de voorzitter hem de volgende toespraak gedaan:

» » *Jones*, het hof was voornemens, het voltrekken van uw vonnis, overeenkomstig het gebruik, tot het aanstaande voorjaar uit te stellen en u een respijt van zes weken te verleenen; maar het jaargetijde is streng, de gevangenis bevindt zich, bij gebrek aan de benoodigde gelden om dezelve te herstellen, in eenen ellendigen toestand van verval; het hok voor de veroordeelden is zonder glazen, al de schoorsteenen rooken en zelfs heeft men geen geld om brandstoffen te koopen; gij zoudt dus geen slaap kunnen genieten en u verstoken zien van al, wat eenige verzachting in het ijselijke van uw lot zou kunnen aanbrengen. Het hof is dien ten gevolge van oordeel geweest, dat gij verkiezen zoudt uwe straf hoe eerder zoo beter te ondergaan, en reeds morgen ochtend zult gij gehangen worden. De Sheriff zal zorg dragen, dat u een *confortable* ontbijt worde toegediend."

» Zich, na volop van het hem toegediende ontbijt gebruik gemaakt te hebben, naar de strafplaats begevende, sprak de veroordeelde: » Mijnheer de regter heeft al te veel goedheid; ik zou wel eenige maanden geduld genomen hebben."

SPANJE.

— Te Perpignan komen voortdurend Spaansche emigranten, niet alleen van Barcelona, maar ook van andere steden, aan. De vrees voor politieke wraak, doet al degenen, die met de beweging ingestemd hebben, vlugten. Op de wegen ontmoet men talrijke transporten, die zich op allerhande soort van rijtuigen naar de Fransche grenzen begeven.

— De door *Espartero* aan de Barceloniers voor te schrijven voorwaarden zullen bestaan in een rantsoen van 10 millioen, betaalbaar in tien dagen, in de herstelling der citadel op kosten der ingezetenen, en in het onderhoud van een garnizoen van 12,000 man, gedurende drie jar[...] De bevolking van Barcelona bestaat uit 154,000 ziele[n] waarvan een tiende niet Spaansch is. Men zag er m[et] zekeren angst de proclamatie van *Espartero* te gemo[et]. Meer dan 25,000 mannen, vrouwen en kinderen wa[ren] achter de glacis gecampeerd, vreezende ieder oogenblik e[en] bombardement of het binnenrukken van aanzienlijke troe[-] pen in de binnenstad, welker poorten gesloten en do[or] compagnien der nationale garde bewaakt waren.

BELGIE.

— Door het mistige weder van den 4, en 5. dezer he[b]ben er geene vaartuigen te Antwerpen kunnen vertrek[ken]. Eenige menschen zijn door den mist in het water ge[val]len en verdronken.

— In den morgen van den 5. dezer is de schoone B[el]gische stoomboot Antwerpen, bij Blanckenberg gestr[and]. Dezelve kwam van Londen, hebbende 30 passagiers [aan] boord. Men hoorde het geschreeuw om hulp, zonder [dat] men door den mist konde bespeuren welk schip in n[ood] was; eerst namiddag zag men, dat het eene stoomb[oot] was. De visschers hebben ankers en andere zware go[e]deren overgenomen, om het schip vlot te krijgen. [Ee]nige passagiers zijn van boord gebragt en naar Bru[gge] vertrokken.

NEDERLANDEN.

ASSEN, 5, December. In den nacht van den 3den [op] den 4den jl.: omstreeks één ure, is te Gees, gemee[nte] Oosterhesselen, brand ontstaan ten huize van *Albert* [Ny]*meyer*, buurman van de erven *Kiers*, te Oosterhessel[en]; diens buurman, door het knetteren der vlammen en [het] geloei der runderen uit den slaap gewekt, ontdekte [den] brand, en wekte de bewoners van het reeds in [de] vlam staande huis; zij vlugtten ongekleed uit het [huis] en naauwelijks had men eenige der op stal staande [bees]ten losgesneden of het dak storte naar beneden. De [vlam] verspreidde zich; vier belendende woningen (eene van *J. Nykoops*, eene van *Klaas Bulte*, eene van den k[...] nam *Feith*), zijn mede afgebrand. *Nymeyer*, heeft al[...] tilbaar en verscheiden koeijen en schapen verloren; [van] zijne levende have zijn alleen gered twee paarden en [...] varken. Van de overigen, wier woningen afgebrand zij[n] is het vee gered, maar het tilbare grootendeels eene p[rooi] der vlammen geworden. Al het hooi en koren is verbr[and]. De oorsprong van den brand is onbekend. De wind [was] gelukkig west: ware dezelve zuidelijk en eenigzins h[ard] geweest, dan zou welligt het noordelijk deel van G[ees] geheel afgebrand zijn. Ten gevolge van den sterken m[ist] heeft men in de naburige gehuchten de vlammen niet ku[nnen] zien, zoodat weinig hulp van elders is aangebr[agt]. Schaarsheid van water belemmerde de pogingen tot bl[us]sching.

— In den namiddag van den 1. dezer is de boeren[be]huizing van den landbouwer *J. H. Steenhuis*, te Weiw[erd] in de gemeente Delfzijl, geheel afgebrand, zonder dat [de] bewoner of zijne dienstboden iets van waarde hebben ku[nnen] redden. Zeven stuks jong horenvee is daarbij omgekom[en] en ook een grootte voorraad granen, boonen en aard[ap]pelen volslagen vernield.

— Ontvangen Kaapsche dagbladen behelzen in haar ge[heel] de acte van onderwerping der Uitgewekenen van P[ort] Natal, gedagteekend Pietermauritsburg 15. Julij, en [door] den heer *Boshof*, president, en elf anderen, als ge[vol]magtigden der overige Boeren, geteekend. Zij betu[igen] daarin hunne volkomen onderwerping aan het gezag [der] Koningin van Engeland, en beloven de onverwijlde te[rug]gave van alle krijgsgevangenen, zoo soldaten als burg[ers], van alle geschut, zoo wel wat in hun bezit als vero[verd] was, en van alle openbare en bijzondere eigendomm[en] welke in beslag genomen waren. De namen van [Pre]*torius* en *Potgieter* worden bij die der teekenaars va[n] acte aangetroffen, aan welke ten volle gevolg gegeven [...] nogtans is de eerste hunner niet in de uitgevaar[digde] amnestie begrepen, waarvan ook de heeren *Pringlo*, [...] *Burger*, *M. van Breda* en *S. van Breda* uitgesloten [zijn].

GEMENGDE BERIGTEN.

De schepen Belvedère en Jessij zijn te Bombaij verb[rand]. — Vrijdag heeft Z. M. de vestingwerken van den B[rie]l incognito geinspecteerd. — In Pruissen zijn de onderwij[zers] thans persoonlijk belast met het toedienen van slaag, [...] zaak aan de pedellen was opgedragen. — Jochem [...] heeft de 2e Kamer bij requeste verzocht om den ong[e]wettigen toestand der geref. Kerk te doen ophouden. De hofmechanicus Bamberg heeft zijne operatiën te Am[ster]dam hervat. — Te Zwolle is een zeer fatsoenlijk jong [...] Amsterdammer, van een bal komende, in het water [ge]raakt en verdronken.

Nieuw uitgekomen Boeken.

Le dépositaire, comédie-vaudeville en 2 actes; par M. Pa[ul] [...]port, représentée pour la première fois à Paris, sur le t[héâtre] du gymnase-dramatique, le 23 Avril 1839

Cursus van platte en bolvormige driehoeksmeting, door [...] Hansen, onderwijzer in de wiskunde te Deventer

Brieven over het beste onderwijs op de Piano-forte, door [...] Czernij, vertaald door S. W. Moulin

De Vuurtoren, Treurspel in 2 bedrijven, naar het Hoog[duitsch] van Ernst Von Houwald, door J. Kramers Jz.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 10 December. Sedert den 8 dez[er] alhier ter reede gekomen:

Voor Antwerpen bestemd:

Wilberforce, J. Stranagh, Londen, stukgoed en pa[ssagiers].

Voor Duinkerken bestemd:

Princes van Oranje, H. C. Kool, Rotterdam, stukg[oed en] passagiers.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.